

JOSEP PLA I EL COLLSACABRA

Josep Pla i Casadevall (Palafrugell 1897- Llofriu 1981) és, per a molts, el millor escriptor català de tots els temps; la seva obra però fou bilingüe, sovint emprava el castellà. La seva vida com a periodista i corresponal dona lloc a una extensa producció literària: el reportatge, la crònica i el memorialisme, els viatges, les vivències i les biografies i els retrats (“homenots”), fan un gran calaix de sastre on trobar mil i una dades, mil i un detalls de Catalunya, d’arreu del món, del moment i de la seva història.

Com tot gegant, ha estat discutit i, ensems, blasmat. Acusat de documentar-se poc profundament, d’èsser poc més explícit que un fulletó turístic, és innegable que Josep Pla no escriu, Josep Pla pinta les paraules i els seus paràgrafs són quadres, fotografies, no poques vegades tridimensionals on el lector acaba situant-se a l’interior de l’escena.

No anem avui a tractar exhaustivament d’allò que en Josep Pla escrigué sobre el Collsacabra, i que dona per a molt, sinó que ens centrem en dues obres, la primera molt genèrica i superficial pel que fa al Cabrerès: *Catalunya*. La segona, amb alguns capítols que descriuen la geografia i la història de la comarca natural: *Un Senyor de Barcelona*.

Catalunya, o inicialment *Cataluña* és una obra reeditada a bastament, nascuda a la primera edició de març de 1961, obra d’Editorial Destino; en realitat és l’aplec d’altres obres de Pla com *Viatge a Catalunya* (1934), *Guía de la Costa Brava* (1941), *Cadaqués* (1947)... o les col·laboracions a *Destino*, *La Veu de Catalunya*, *La Revista de Catalunya*, *La Publicitat*, etc.

Pla coneix el país, Pla no sols sap distingir entre Guillerries i Collsacabra sinó que afirma que en contra del que diuen els manuals, es tracta de dues comarques naturals diferents “amb totes les de la llei”. Malda també per la manca de vies de comunicació.

Pla lloa la violència dels tallats de les cingleres, la *sumptuosa i greu escenografia* i els tons vermells de la roca a Tavertet, a la

qual i als voltants de “Chorpus”, la ginesta i altres flors al sol li donen aspecte *d’or líquid*. Pla remarca les diferències al país entre les obagues i el solell i la riquesa de les llegendes narrades a la vora del foc.

COLLSACABRA.- Al noreste de la Plana de Vic, cubriendo el enclave montañoso situado entre esta comarca y las tierras de Olot, se situa la comarca natural del Cabrerès o Collsacabra, que es una de las más bellas del país. La carretera de Vic-Olot la atraviesa. Partiendo de Vic, el camino sube, lentamente, desde las márgenes del Ter, la serralada de Cabrera y Aiats, por L’Esquirol, Ca Na Rotllada y Cantonigròs. toda esta vertiente de la Plana és de un pintoresco bellissimo, con dilatadas panorámicas sobre las tierras de poniente, con numerosos accidentes naturales y múltiples torrentes que desaguan en el Ter. L’Esquirol (Santa Maria de Corcó) ha creado sin querer una palabra que ha tomado carta de naturaleza en el léxico de la lucha social de todos los países. En una de las primeras huelgas que se produjeron en Manlleu, el patronaje utilizó gentes de L’Esquirol para sustituir a los huelguistas; estos obreros fueron llamados esquirols, porque eran de L’Esquirol; luego esta palabra, en sentido despectivo, se aplicó en todo el mundo a la mano de obra disidente. Cantonigròs fue antiguamente una posada

La fira de Sant Lluç, d’origen medieval, al Firal d’Olot l’any 1933.

Foto: Josep Danés i Torras. Estudi de la Masia Catalana, del C.E.C.